

HARRIS ADVOKATFIRMA AS
Postboks 4115 Sandviken
5835 BERGEN
Att. Camilla Heggø Olsen

Saksbehandler, innvalgstelefon
Ida Loftesnes Kvåle, 5764 3155

Vedtak i klagesak som gjelder klage på vedtak om delvis innvilgelse av sakskostnader, gnr. 233 bnr. 6, Eide indre i Lindås kommune

Fylkesmannen viset til oversending av klagesak fra Lindås kommune den 18.01.2019.

Vedtak

Fylkesmannen tar klagen til følge. Tiltakshaver Ingebjørg Eide og Jon-Vegar Sole Sundal får dekket utgifter til advokathjelp for inntil 19 timer og 35 minutter, til sammen kroner 28.680,-, jf. timeliste sendt inn sammen med krav om sakskostnader datert 06.09.2018.

Sakens bakgrunn

Lindås kommune ga den 23.05.2018 avslag på søknad om dispensasjon fra LNF-formålet for oppføring av enebolig som våningshus. Vedtaket ble påklaget av tiltakshaver den 29.05.2018. Dere har på vegner av tiltakshaver supplert klagen den 03.07.2018.

Klagen ble behandlet i plan- og miljøutvalg-møte den 29.08.2018, sak 104/18. Kommunen gjorde om sitt tidligere vedtak i saken, slik at de ble gitt dispensasjon fra LNF-formålet for oppføring av enebolig som våningshus.

I brev av 06.09.2018 fremsatte dere et samlet krav om dekning av sakskostnader på kr. 28 680,- eks. mva. (kr. 35 850,- inkl. mva.) for advokathjelp i saken.

Lindås kommune gav den 30.10.2018 delvis dekning for deres krav om dekning av sakskostnader. Vedtaket er begrunnet med at Lindås kommune ikke kan se at saken har vært av en slik kompleksitet at kravet skal være av denne størrelsen. Vurdert ut fra at det er et enkelt rettsgrunnlag og faktum i saken, fremstår kravet som urimelig høyt for kommunen. Det ble gjort følgende vedtak:

«Med heimel i forvaltningslova § 36 vert krav om dekning av sakskostnadar for utgifter til advokat etter at klage på avslag om dispensasjon frå LNF-føremålet for oppføring av ein bustad som våningshus vart omgjort av PMU i møte 29.08.2018, delvis innvilga.»

Det vert innvilga sakskostnadar med kr. 11.718,75 ink. mva. Summen vert innbetalt Harris sin klientkonto 9521.35.73366 og merka med saknr. 106146.»

Vedtaket om delvis dekning av saksomkostninger ble påklaget av dere i klage datert 14.11.2018, mottatt 19.11.2018. Klagen er i grove trekk begrunnet med at dere mener kostandene har vært nødvendige for å få omgjort vedtaket.

Kommunen vurderte klagen den 18.01.2019. De kunne ikke se at det fremkom nye opplysninger i klagen som tilser en annen vurderinga.

Regelverk

Forvaltningsloven gjelder for Fylkesmannens saksbehandling, jf. plan- og bygningsloven § 1-9. Vi skal som klageinstans se til at kommunen under behandlingen av saken har fulgt de lovene, forskriftene og saksbehandlingsreglene som gjelder på området. Fylkesmannen kan under klagebehandlingen prøve alle sider ved vedtaket, også de skjønsmessige vurderingene som kommunen har gjort, og enten stadfeste, omgjøre eller oppheve kommunens vedtak jf. forvaltningsloven § 34. Ved prøving av det kommunale skjønnet skal Fylkesmannen legge stor vekt på hensynet til det lokale selvstyret.

Etter forvaltningsloven § 36 har en part krav på å få dekket vesentlige kostnader som har vært nødvendige for å få endret et vedtak til sin gunst. Parten har ikke krav på dekning dersom endringen skyldes forhold ved parten selv, forhold utenfor partens og forvaltningens kontroll, eller andre særlige grunner taler mot det.

Dersom kravet har oppstått på grunn av en mangel ved vedtaket eller saksforberedelsen, kan Fylkesmannen fastsette at ansvaret for å dekke kostnadene helt eller delvis skal ligge hos det ansvarlige organet.

Sakskostnader kan tvangsinnføres etter reglene for dommer.

Fylkesmannens vurdering

Saken gjelder klage på Lindås kommune sitt vedtak om å gi delvis innvilgelse på krav om sakskostnader.

Plan- og miljøutvalget i Lindås kommune gjorde om sitt tidligere vedtak, slik at de ble gitt dispensasjon fra LNF-formålet for oppføring av enebolig som våningshus. Dette innebærer at vedtaket er «*endret til gunst*» for tiltakshaver. Tiltakshaver skal da tilkjennes dekning for «*vesentlige kostnader som har vært nødvendig for å få endret vedtaket ...*» jf. forvaltningsloven § 36.

Hovedregelen er at en part skal få dekket vesentlige og nødvendige kostnader som knytter seg til endringen av vedtaket, jf. forvaltningsloven § 36 og Justisdepartementet sitt rundskriv G-37/95. Kravet om at kostnadene må være «*vesentlige*» er ment å skulle utelukke småutgifter og parten sitt eget arbeid med saken, mens f.eks. advokatutgifter og utgifter til annen juridisk bistand blir omfattet av «*vesentlig*»-kravet. Fylkesmannen har ikke merknader til at klager vurderte det som nødvendig med juridisk bistand i saken. Utgiftene i denne saken må dermed regnes for å være vesentlige.

Videre er spørsmålet hva som er «*nødvendige*» kostnader. Det er kommunens vurdering av dette vilkåret dere har klaget på. Kommunen har lagt til grunn at tiltakshaver har latt seg bistå av to personer, ansvarlig advokat Olav Pedersen og advokatfullmektig Camilla Heggø Olsen, men at kommunen bare skal dekke kostandene til en av dem. Derfor har kommunen gjort fradrag fra alle utgifter knyttet til arbeid gjort av ansvarlig advokat Olav Pedersen.

Fylkesmannen vil kort slå fast at en advokatfullmektig arbeider under en ansvarlig advokats tilsyn og kontroll, og at det i noen tilfeller vil være helt naturlig at det påløper kostnader fra begge, henholdsvis

med forskjellig salærsats. Det avgjørende er ikke hvem som gjør arbeidet, men om arbeidet etter en helhetsvurdering er «nødvendig.»

Vurderingen av hva som er «nødvendig» er toleddet. Det første kriteriet i vurderingen er at kostnaden må være knyttet til endring av vedtaket. Kostnadene må dermed være påløpt i perioden mellom vedtaksdato for det vedtaket som er påklaget og det vedtak som endrer det første vedtaket. Den dekningsberettigede perioden i denne saken vil derfor være perioden mellom kommunens avslag den 23.05.2018 og frem til komiteen tok klagen til følge den 29.08.2018. De omsøkte sakskostnadene ligger innenfor denne tidsperioden.

Videre må en i vurderingen av om kostnadene har vært nødvendig ta utgangspunkt i partens subjektive¹ oppfatning av hva som er nødvendig ut fra sakens karakter og kompleksitet. Tidsbruken som er lagt ned må veies opp mot hva som er rimelig med hensyn til omfang, vanskelighetsgrad og hvor viktig saken er for parten.

I vilkåret om at kostnadene må ha vært nødvendige for å få endret vedtaket ligger det også et krav om årsakssammenheng mellom den innsatsen eller det arbeidet utgiftene skal dekke og den endringen som er gjort i vedtaket. Kostnader som ikke har vært nødvendige for å få endret vedtaket, har parten ikke krav på å få dekket.

Kommunen har i sitt vedtak innvilget sakskostnader på kr. 11 718,75,- ink. mva. utbetalt av kommunen.

Fylkesmannen har gått gjennom sakskostnadskravet. Vi vil i det følgende redegjøre for hvilke utgifter vi har kommet til at var «nødvendige,» jf. forvaltningsloven § 36. Grunnlaget for Fylkesmannens vurdering er alle kostnadene som er ført under «Timer – fakturert,» som gjelder både advokatfullmektig og ansvarlig advokat. Disse kostnadene utgjør kr. 28 680,- eks. mva. Utgifter som er ført under «Timer – skal faktureres» og «timer ikke fakturerbart» er ikke tatt med i vår vurdering, de er heller ikke en del av søknad om sakskostnader.

Utgiftene til advokatfullmektig

Gjennomgang av saksdokumenter i forkant av møte med part den 19.06.2018 og arbeid med å sette seg inn i saken (utredning) den 20.06.2018 må anses å ha vært nødvendig og kan kreves dekket etter forvaltningsloven § 36.

Kommunen har i vedtak av 30.10.2018 vist til at utgiftene til kundekontroll og oppdragsbekreftelse ikke har vært nødvendig for å få endret vedtaket. Utgiftene er pådradd 20.06.2018 og beløper seg til kr. 250,- eksklusiv moms. Fylkesmannen anser under noe tvil dette for å være dekningsberettigede utgifter. Dette er utgifter som klienten er pådradd og som inngår i salærberegningen. Vi har også vektlagt at dette er et mindre beløp.

I perioden 20.06.2018 – 26.06.2018 er det medgått 4 timer og 45 minutter til utarbeiding av klagen. Kommunens positive vedtak skyldes deler av klagegrunnene, og det er forståelig at tiltakshaver satte frem kravet via advokat. I klageomgangen endret kommunen vedtaket fra avslag til positiv innstilling på bakgrunn av de nye opplysningene tiltakshaver kom med i sin driftsplan. Uavhengig av om det er den prinsipielle eller den subsidiære delen av klagen som har blitt tatt til følge, så er vi av den klare oppfatningen at utarbeiding av fristavbrytende klage er nødvendig, jf. forvaltningsloven § 36.

¹ Sivilombudsmannens sak 2009 s. 373 (sak 2009/94), jf. også Sivilombudsmannens sak 603/86.

Nødvendige utgifter vil vanligvis være knyttet til arbeid med utarbeidelse av klagebrevet, da dette vil fremstå som den avgjørende faktoren for å få endret vedtaket. Videre vil noe direkte kontakt med kommunen og partene kunne dekkes med hjemmel i forvaltningsloven § 36.

Utgiftspostene datert to ganger 26.06.2018, 28.06.2018, 29.06.2018, 02.07.2018 og to ganger 03.07.2018 har gått med til å supplere klagen. Det utgjør totalt 6 timers arbeid. Vi anser disse utgiftene som nødvendige, jf. forvaltningsloven § 36. Også gjennomgang av dokumenter til utvalget, inkludert e-post til klientene den 22.08.2018 anser vi som nødvendige utgifter, jf. forvaltningsloven § 36.

I saken har advokatfullmektig utarbeidet store deler av klagen selv. Men det er gjennomført flere samtaler med ansvarlig advokat om utarbeiding av klagen og saksgang. Dette gjelder interne møter den 19.06.2018, to ganger 26.06.2018, 27.06.2018 og 24.08.2018. Dette utgjør til sammen 2 timer og 55 minutter. Deler av konferansene inneholder også dialog med partene i saken og gjennomgang av estetikk og fremdriftsplan for gården.

En advokatfullmektig er i en opplæringsstilling, og det skal derfor førest tilsyn med utføringen av oppdraget i samsvar med advokatetiske retningslinjer. Vi finner på bakgrunn av dette at det er nødvendig med en viss grad av intern korrespondanse og kvalitetssikring i forbindelse med utarbeiding av klagen. Det vises også til at det er brukt avgrenset tid på arbeidet. Dette betyr at vi finner utgiftene knyttet til dialog og interne møter den 19.06.2018, to ganger 26.06.2018 og 27.06.2018 var nødvendig, jf. forvaltningsloven § 36.

Gjennomgang av krav til estetikk i kommuneplanen, e-postkorrespondanse, intern konferanse med ansvarlig advokat og merknader til utvalgsmedlemmer den 24.08.2018 var nødvendig for å få endret vedtaket, jf. forvaltningsloven § 36.

Til sammen utgjør dette 16 timer og 45 minutter som advokatfullmektig kan kreve å få dekket.

Utgiftene til ansvarlig advokat:

Kommunen har i sin helhet gjort fradrag for utgiftene knytt til arbeidet ansvarlig advokat har gjort. Fylkesmannen er ikke enig i Lindås kommune sitt grunnlag for dette fradraget, jf. fremstilling ovenfor. Vi vil i det følgende derfor gå gjennom alle utgiftene knyttet til ansvarlig advokat.

Ansvarlig advokat har den 19.06.2018 ført opp 2 timer med forarbeid og intern konferanse med advokatfullmektig. Den 28.08.2018 har han ført opp 10 minutter intern konferanse med advokatfullmektig. Spørsmålet i denne saken er om dette er dobbeltarbeid som ikke er nødvendig for endringen av vedtaket, jf. forvaltningsloven § 36. Vi viser til at det må være rom for at en advokatfullmektig kan diskutere saken med ansvarlig advokat. Vi har derfor funnet at arbeidet utført av ansvarlig advokat har vært nødvendig.

Annenmannskontroll og diverse oppfølging i forbindelse med denne, datert 29.06.2018, er helt klart nødvendig for endring av vedtaket, jf. forvaltningsloven § 36. Dette utgjør 40 minutter. Vi viser i denne sammenheng til at en advokatfullmektig er i en opplæringsstilling og at det derfor skal føres tilsyn med utføringen av oppdraget i samsvar med advokatetiske retningslinjer.

Til sammen utgjør dette 2 timer og 50 minutter som ansvarlig advokat kan kreve å få dekket.

Fylkesmannen vurderer at en samlet tidsbruk på 19 timer og 35 minutter juridisk bistand i en sak som gjelder klage på byggesak, er innenfor rammene av hva en kan forvente. Dette utgjør en kostnad på kr.

28 680,-. Kravet er ikke mer omfattende enn det som må antas som rimelig og nødvendig i saker i denne typen.

Fylkesmannen konkluderer med at alle kostnadene i kravet kan kreves dekket etter forvaltningsloven § 36. Vi fastsetter at kravet om sakskostnader skal dekkes av Lindås kommune, jf. forvaltningsloven § 36 tredje ledd. Klagen har ført frem.

Beløpet skal utbetales til Harris Advokatfirma AS, saksreferanse 106146/1542029, kontaktperson Camilla Heggø Olsen.

Fylkesmannens vedtak er endelig og kan ikke påklages videre, jfr. forvaltningsloven § 28 tredje ledd.

Med hilsen

Karen Elin Bakke
seniorrådgiver

Ida Loftesnes Kvåle
rådgiver

Dokumentet er elektronisk godkjent

Kopi til:

Ingebjørg Eide Kalvatræ 5 5911 Alversund
Lindås kommune Kvernhusmyrane 20 5914 ISDALSTØ